

STRATEJİK GÖRÜNÜM

AYLIK BÜLTEN

Küresel Jeopolitik Görünüm: Orta Asya Ülkeleri Güney Kıbrıs’a Büyükelçi Atadı

Türk Devletleri Teşkilatı’nın (TDT) üç tam üyesi Özbekistan, Kazakistan ve Kırgızistan ile gözlemci devlet Türkmenistan, Kıbrıs Rum Yönetimi’ni resmen tanıyarak, Türkiye’nin bölünmüş Kıbrıs adasındaki uzun süredir devam eden diplomatik stratejisinden ayrıldı. Bu değişim, Türkiye’nin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) için daha geniş bir uluslararası tanınma elde etme çabaları için büyük bir [olumsuzluk olarak yorumlandı](#).

Aralık 2024 ile Nisan 2025 arasında, Özbekistan, Kazakistan ve Türkmenistan Kıbrıs Cumhuriyeti’ne diplomatik temsilciler atadı. Kazakistan Kıbrıs’ta doğrudan kendi büyükelçiliğini açmaya karar verirken, Özbekistan ve Türkmenistan İtalya’daki ilgili büyükelçilerini Kıbrıs için diplomatik temsilci olarak akredite etti. Diplomatik değişime işaret eden bu süreç, Nisan ayı başında Semerkant’ta düzenlenen Avrupa Birliği-Orta Asya zirvesi sırasında bir [başka boyuta evrildi](#).

Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ilanını hukuken geçersiz sayan ve BM üyelerini onu tanımamaya çağıran BM Güvenlik Konseyi’nin 541 (1983) ve 550 (1984) sayılı kararlarını açıkça onayladı. İmzalanan bildiride: “AB ve Orta Asya ülkeleri, BM Güvenlik Konseyi’nin 541 ve 550 sayılı kararlarına olan güçlü bağlılıklarını teyit ederler ve ilişkilerinin gelişiminin bu ilkeye bağlı olduğunu belirtirler” [ifadeleri yer alıyor](#). Böylelikle Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan, Türkiye’yi Kıbrıs’ta resmen “işgalci güç” ilan etmiş oldu.

Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan, 2009 yılında Azerbaycan’da kurulan ve merkezi İstanbul’da bulunan, ortak kültürel ve tarihi temeller üzerine inşa edilmiş Türk Devletleri Teşkilatı’nın (TDT) üyeleridir. Ancak gerek teşkilat yapısı gerekse de Türkiye’nin söz konusu ülkeler ile ilişkileri zedelendi ve belki de tarihin en düşük noktasına ulaştı. Orta Asya ülkelerinin bu kararı almasında AB’nin bölgeye yapacağı [12 milyar euroluk](#) yatırım taahhüdü etkili olmuş olabilir.

AB’nin Orta Asya ile etkileşimi, bölgeyle ekonomik ve politik bağları güçlendirmeye yönelik daha geniş bir stratejinin parçası olarak yorumlanabilir. Orta Asya ile bağlarını derinleştirmeye odaklanan AB; enerji, altyapı ve ticaret gibi kilit sektörlerde yatırım teklif ederek bölgedeki nüfuzunu sağlamlaştırmaya çalışıyor. AB, bölge ülkelerini teşvik ederek Kıbrıs konusundaki duruşunu güçlendiriyor gibi görünüyor. KKTC Cumhurbaşkanı Ersin TATAR, Türk Devletlerine "nazik" tepki göstererek "[Rum tarafıyla ilişkilerine biraz daha dikkat etmeliler](#)" şeklinde açıklama yapması dikkat çekerken, Türkiye’nin bu duruma nasıl yanıt vereceği henüz belli değil.¹

Küresel Jeopolitik Görünüm: Ticaret Savaşları Gittikçe Büyüyor

Gümrük vergisi diğer ülkelerden satın alınan (ithal edilen) mallardan alınan vergiyi kapsar. Örneğin yüzde 10’luk gümrük vergisi, 10 dolarlık bir ürünün üzerine 1 dolarlık vergi ekleneceği ve toplam maliyetin 11 dolara çıkacağı anlamına gelir. ABD Başkanı Trump, mevcut ticaret savaşını gümrük vergileri kapsamında üst seviyeye çıkarmış durumda. Trump, Çin mallarına yüzde 145’e varan gümrük vergileri koydu. Çin de ABD ürünlerine yüzde 125 ile karşılık verdi. Böylelikle bazı Çin mallarına uygulanan vergi ile 10 dolarlık bir ürünün maliyeti 24.5 dolara çıkmış oldu. Trump ayrıca çok sayıda ülkenin mallarına yüzde 10 vergi getirirken, bazı ülkeler için çok daha yüksek oranları 90 günlüğüne [durdurdu](#). Trump gümrük vergilerinin ABD’de üretimi artıracağını ve istihdamı koruyacağını savunsa da dünya ekonomisi bir karmaşaya sürükleniyor ve fiyatların yükselmesi bekleniyor.

Trump gümrük vergilerinin ABD’li tüketicileri daha fazla Amerikan malı satın almaya teşvik edeceğini, toplanan vergi miktarını artıracaklarını ve ülkede büyük yatırımlara yol açacağını öne sürüyor. ABD’nin diğer ülkelere satın aldığı malların değeri ile onlara sattığı malların değeri arasındaki farkı azaltmak istiyor. Amerika’nın “dolandırıcılar” tarafından istismar edildiğini ve yabancılar tarafından “yağmalandığını” [savunuyor](#).

Birçok ekonomist, firmaların artan maliyetlerinin bir kısmını ya da tamamını yansıtmaması nedeniyle gümrük vergilerinin bir dizi ithal üründe fiyatları artırmasını bekliyor. Etkilenen ürünler arasında giyimden kahveye, alkolden elektroniğe kadar her şey olabilir. Bazı firmalar daha az yabancı mal ithal etmeye karar verebilir, bu da mevcut olanları daha pahalı hale getirebilir. İthal bileşenler kullanılarak ABD’de üretilen malların fiyatı da artabilir.

Çin, ticaret savaşı sırasında Çin’in aleyhine bir anlaşma yapmaları halinde ABD ile müzakere eden diğer ülkelere karşı "kararlı ve karşılıklı" karşı önlemler alacağı konusunda uyardı. Çin Ticaret Bakanlığı, Donald Trump’ın tarife muafiyetleri karşılığında diğer ülkelere Çin ile ticaretlerini sınırlamaları için baskı yapmayı planladığına dair son haberlere yanıt verdi: “[Böyle bir durum yaşanırsa Çin bunu asla kabul etmeyecek ve kararlı bir şekilde karşılıklı karşı önlemler alacaktır](#)”.

Çin, Washington ile görüşmelerde bulunduğunu doğrulamadı, ancak diyalog çağrısında bulundu. Çinli yetkililer, ABD’nin daha fazla saygı göstermesi gerektiğini söyledi, ABD’nin “tek taraflılık ve korumacılık” olarak adlandırdığı şeyi sert bir şekilde eleştirdi ve uluslararası düzenin "orman kanununa" dönüşmemesi gerektiğinin altını çizdi.¹

Küresel Jeopolitik Görünüm: Ukrayna-Rusya Savaşında Güncel Gelişmeler

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ukrayna’nın geçen yıl Kursk bölgesine yaptığı saldırının ardından Rus topraklarını geri almak için verilen mücadelede Kuzey Koreli askerlerin de yer aldığını ilk kez [kabul etti](#). Moskova’nın Kursk’un tamamını geri aldığını iddia etmesinden iki gün sonra Putin yaptığı açıklamada şunları söyledi: “Koreli dostlarımız dayanışma, adalet ve gerçek bir yoldaşlık duygusuyla hareket ettiler.

” Ukraynalı yetkililer ve Batılı istihbarat raporları daha önce yaklaşık 12.000 Kuzey Koreli askerin Rusya’da savaşmak üzere gönderildiğini değerlendirmişti. Mart ayında Güney Kore ordusu 3,000 Kuzey Kore askerinin yanı sıra “önemli miktarda” kısa menzilli balistik füze ve yüzlerce adet 170 milimetrelik kundağı motorlu obüs ve 240 milimetrelik çoklu roketatar gönderildiğini açıkladı. Putin ve Kim geçen yıl Pyongyang’da önemli savunma anlaşması imzalamış, iki otokratik ülke ilişkilerini “yeni bir seviyeye” yükseltmiş ve birbirlerine saldırılması halinde derhal askeri yardım sağlama sözü vermişlerdi. Bu arada Rusya, Ukrayna, ABD ve Avrupa hükümetleri çatışmaları sona erdirecek herhangi bir ateşkes ya da kalıcı bir anlaşmanın koşullarını tartışmaya devam ediyor.

Ancak Almanya Savunma Bakanı Boris Pistorius ABD’nin önerilerini “teslimiyet” olarak eleştirdi. Pistorius verdiği demeçte Ukrayna’nın kalıcı bir ateşkes anlaşmasına varmak için bazı toprakları feda edebileceğini ancak bu durumun kesinlikle Trump’ın son önerisi doğrultusunda olmayacağını ifade etti. Trump’ın önerisi Ukrayna’nın Kırım, Donetsk, Luhansk, Kherson ve Zaporizhzhia bölgeleri üzerindeki Rus kontrolünün “de facto” olarak tanınmasını içeriyor. Ukrayna ordusu, herhangi bir barış görüşmesinde önemli bir pazarlık kozu olarak kullanmak amacıyla değerli kaynaklarını buradaki topraklarını elde tutmak için harcadı. Operasyon aynı zamanda zor durumdaki doğu cephesindeki baskıyı hafifletmek için de başlatıldı. Üç yıl süren savaşın ardından Moskova ve Kiev arasında bir barış anlaşmasına aracılık etme çabalarının şimdiye kadar sonuçsuz kalması Trump’ı hayal kırıklığına uğrattı ve Beyaz Saray bir anlaşmaya varmak için giderek daha acil bir çaba sarf ediyor.

Ukrayna Devlet Başkanı Zelensky yaptığı açıklamada Ukrayna’nın Kırım’ı güç kullanarak geri almak için gerekli askeri güce sahip olmadığını, ancak toprak tavizi vermenin kırmızı çizgi olduğunu [ifade etti](#). Trump ve Zelensky’nin Papa Francis’in cenaze töreni öncesinde Vatikan’da yaptıkları yüz yüze görüşmenin ardından ABD Başkanı, Kırım konusunu kısaca ele aldıklarını ve Zelenskiy’nin “bir anlaşma yapmak istediğine” inandığını [söyledi](#).

Küresel Ekonomik Görünüm: 2025 Küresel Emlak Krizleri - ABD ve Çin

2025 yılı, ABD ve Çin için emlak piyasasında önemli zorluklarla başladı. Küresel ekonomik istikrarsızlık ve ülke içindeki mali politikalar, bu iki büyük ekonomideki konut sektörünü olumsuz etkiledi. Amerika’da 30 yıl vadeli mortgage faiz oranları, yılın başında yüzde 7,04 gibi yüksek bir seviyeye yükseldi, ancak Mart ayında faizlerde yüzde 6,67’ye doğru bir düşüş gözlemlendi. Bu düşüş, ilk bakışta olumlu bir gelişme gibi görünse de, ekonomistler bu durumun aslında ekonomideki zayıflığı ve belirsizliği işaret ettiğini [belirtiyor](#).

Yüksek faiz oranları ve ekonomik belirsizlikler, mortgage başvurularının yüzde 21,9 oranında düşmesine neden oldu. Bu durum, özellikle ev almak isteyenlerin, gelecekteki ekonomik dalgalanmalardan endişe duyarak borçlanmaktan kaçınmalarına yol açtı. Ev alıcıları, yüksek faizlerin yanı sıra, ulusal ve küresel ekonomik belirsizliklerin de etkisiyle, yatırım kararlarını erteleme yoluna gittiler. Uzmanlar, 2025 yılı boyunca mortgage faizlerinin ortalama yüzde 6,9 seviyelerinde kalacağını tahmin ederken, 2026'da bu oranların biraz daha düşerek yüzde 6,5'e gerilemesi bekleniyor. Ancak bu oranlar, son yıllarda yüzde 3-4 seviyelerinde olan faizlerle karşılaştırıldığında hala yüksek kabul ediliyor. Yüksek faiz oranlarının etkisi, Amerika'daki konut piyasasında önemli bir duraklama yaratırken, potansiyel alıcılar için erişilebilirlik büyük bir sorun haline [geldi](#). Ayrıca, mortgage faiz oranlarındaki artış, özellikle ilk kez ev alacak kişiler için büyük bir engel oluşturuyor. Bu da, daha geniş ekonomik etkiler yaratıyor çünkü emlak sektörü, tüketici harcamaları ve ekonominin diğer alanlarıyla sıkı bir bağlantıya sahip görünüyor.

Çin'de ise konut sektörü, bir zamanlar hızlı kentleşme ve ekonomik büyümenin sembolü iken, şimdilerde ciddi bir krizle karşı karşıya kaldı. Hükümetin piyasayı istikrara kavuşturma çabalarına rağmen, büyük inşaat şirketlerinin aşırı borçlanarak başlattığı geniş inşaat projelerini finansal sıkıntılar nedeniyle borçlanıp iflas etmesi, azalan tüketici güveni ve finansal zorluklar, sektörü daha da karmaşaya sürüklüyor görünüyor. Çin'de pek çok insan ipotekli borçlanma yolu ile ülkenin en büyük inşaat şirketlerinden ön satışla, henüz inşa edilmemiş konutlar satın alarak ileriye doğru yatırım yapmıştı ancak 2021 yılında, emlak devi Evergrande'nin 300 milyar doları aşan borçlarını ödeyememesi, Çin'deki konut piyasasında büyük bir belirsizlik [oluşturmuştu](#).

Evergrande'nin borçlarını ödeyemediği ilk duyurulduğunda, şirketin yaklaşık 1.5 milyon tamamlanmamış dairesi olduğu tahmin ediliyordu. Evergrande'nin ardından, 2023 yılında Country Garden'ın borç sorunları da gün yüzüne çıktı. Şirket, 2023 yılının ilk yarısında 6.7 milyar dolarlık rekor zarar bildirdi ve tamamlanmamış yaklaşık 1 milyon konutu olduğu [tahmin ediliyordu](#). Çin hükümeti, konut piyasasını soğutma amacıyla çeşitli politikalar uygulasa da, emlak sektöründeki bu büyük krizler, çok sayıda potansiyel yatırımcının güvenini ciddi şekilde sarstı. Birçok kişi, sektördeki belirsizlikler nedeniyle yatırımlarını erteleme yoluna gitti. Çin Merkez Bankası, 2024 yılında konut piyasasını canlandırma hedefiyle beş yıllık kredi faiz oranını yüzde 4,2'den yüzde 3,95'e indirdi. Ayrıca, yerel yönetimler satılamayan konutları satın almak ve bunları uygun fiyatlarla dönüştürmek için çeşitli planlar geliştirdi. Ancak buna rağmen, konut fiyatları düşüşünü sürdürdü ve Ağustos 2024'te fiyatlar bir önceki aya göre yüzde 0,73 [azaldı](#). Çin hükümetinin 2022 yılından itibaren uyguladığı canlandırma politikaları, ekonominin yaklaşık yüzde 20'sini oluşturan emlak sektörünü toparlamayı başaramadı. Fitch Ratings'e göre, Çin hükümetinin talebi canlandırmaya yönelik teşviklerine rağmen, fiyatlar ve satışlar zayıf kaldığı için Çin'in emlak krizi 2025 yılında da [devam edecek](#).

Sonuç olarak, Amerika ve Çin'deki konut piyasaları 2025 yılına belirsizlik ve ekonomik sıkıntılarla girdiği ifade edilebilir. Amerika'da yüksek faiz oranları ve başvurulardaki azalma, mortgage piyasasını zorlarken, Çin'de büyük inşaat şirketlerinin borçlanma krizleri ve azalan tüketici güveni sektörü daha da karmaşık hale getiriyor. Her iki ülkede de hükümetlerin piyasayı canlandırma çabaları olsa da, bu önlemler henüz başarılı olamamış durumda. 2025 yılı, her iki ülkede de konut piyasasındaki belirsizliğin devam edeceği bir yıl olarak öne çıkmaya devam ediyor.¹²

1 Berna KARADAŞ, İstanbul Arel Üniversitesi , Finans ve Bankacılık Bölümü Öğrencisi

2 Zelal GELTURAN, İstanbul Arel Üniversitesi Finans ve Bankacılık Bölümü Öğrencisi

Küresel Ekonomik Görünüm: ABD, Avrupa ve Asya

ABD

Nisan 2025, ABD ekonomisi için önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönem oldu. Özellikle 2 Nisan'da Başkan Donald Trump'ın "Liberation Day" olarak adlandırıldığı tarihte açıkladığı yeni gümrük tarifeleri, küresel ticaretin seyrini değiştirdi. Bu tarihte, ABD'nin ithal mallara uyguladığı yüzde 10'luk genel tarife ek olarak, yaklaşık 60 ülkeye yönelik ek tarifeler [devreye girdi](#). Bu adım, dünya çapında piyasalarda panik satışlarına ve büyük bir değer kaybına yol açtı; Dow Jones endeksi 2.200 puan düştü ve S&P 500 ile Nasdaq, 2020'den sonraki en büyük günlük düşüşlerini yaşadı.

Ancak, 9 Nisan'da Trump yönetimi bazı tarifeleri 90 gün süreyle ertelediğini duyurdu. Bu açıklama, piyasalarda kısa vadeli bir toparlanmaya neden oldu, ancak yüzde 10'luk genel tarife hala geçerli ve belirsizlik devam ediyor. Büyük şirketler, özellikle otomotiv ve tüketim ürünleri sektörlerinde, maliyet artışları ve talep daralması nedeniyle kâr beklentilerini aşağı yönlü revize etti. Nisan ayının sonlarına doğru, ABD ekonomisinin büyüme beklentileri de aşağı yönlü revize edildi. OECD, ABD'nin 2025 yılı büyüme tahminini yüzde 2,8'den yüzde 2,4'e [düşürdü](#). Tüketici güvenindeki düşüş ve artan enflasyonist baskılar, ekonomik yavaşlamanın önümüzdeki aylarda daha belirgin hale gelebileceğini gösteriyor. Sonuç olarak Nisan 2025, ABD ekonomisi için hem ticaret politikaları hem de küresel ekonomik belirsizliklerin etkisiyle zorlu bir dönem oldu. Bu gelişmeler, önümüzdeki aylarda ekonomik büyüme ve piyasa istikrarı üzerinde baskı oluşturmaya devam edebilir.

Avrupa

Avrupa ekonomisi, Nisan 2025 itibarıyla küresel ticaret gerilimleri ve içsel zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. OECD, Euro Bölgesi'nin 2025 yılı büyüme tahminini yüzde 1 olarak revize etti; bu, Aralık 2024'teki yüzde 1,3'lük tahminden daha düşük bir seviye. Bu düşüş, zayıf yatırımlar ve artan jeopolitik riskler gibi faktörlere [bağlanmaktadır](#). Uluslararası Para Fonu (IMF) de benzer şekilde, Euro Bölgesi'nin 2025 büyüme tahminini yüzde 1 olarak [belirlemiştir](#); bu, önceki tahminden yüzde 0,2 puan daha düşüktür. Almanya, yüzde 0,4'lük büyüme tahminiyle en zayıf performansı gösteren ülke olarak öne çıkmaktadır. Fransa ve İtalya'nın büyüme tahminleri sırasıyla yüzde 0,8 ve yüzde 0,7 olarak belirlenmiştir. Buna karşın, İspanya'nın büyüme tahmini yüzde 1,8 ile diğer ülkelere göre daha iyidir.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), enflasyonist baskıları hafifletmek amacıyla faiz indirimlerine gitmiştir. Ancak, ECB yetkilileri, faiz indirimlerinin sınırlı kalabileceğini ve olağanüstü teşvik önlemlerinin yalnızca faiz politikasıyla yeterli sonuç alınamadığında değerlendirileceğini [belirtmektedir](#). Sonuç olarak, Avrupa ekonomisi, küresel ticaret gerilimleri ve içsel zorluklarla mücadele etmektedir. Büyüme beklentileri zayıf kalmakta, enflasyonist baskılar sürmektedir. Avrupa'nın ekonomik toparlanması, uluslararası işbirliği ve yapısal reformlarla desteklenmelidir.

Asya

Nisan 2025 itibarıyla Asya ekonomisi, küresel ticaret gerilimleri ve içsel yapısal zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Çin ekonomisinin 2025'te yüzde 4 büyümesi beklenmektedir; bu, 2024'teki yüzde 5,4'lük büyümeden bir düşüşü [göstermektedir](#). IMF, Çin'in emlak sektöründeki sorunları çözmek ve ekonomik teşvikleri artırmak için daha fazla çaba sarf etmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Hindistan ekonomisi, ABD tarifelerinin etkisiyle büyüme tahminini yüzde 6,3'e düşürmüştür; bu, 2023-24 mali yılında yüzde 9,2 olan büyümeden belirgin bir yavaşlamayı göstermektedir. Özel sektör yatırımlarındaki duraklama ve zayıf iç talep, büyüme üzerinde baskı [oluşturmaktadır](#). Güneydoğu Asya ülkeleri olan Vietnam, Tayland ve Endonezya, ABD tarifelerinin etkisiyle ekonomik büyüme hızlarında yavaşlama yaşamaktadır. Ancak, iç talep ve turizmdeki iyileşmeler, bu ülkelerin büyüme beklentilerini kısmen desteklemektedir.¹

1 Doç. Dr. Aylin ERDOĞDU, İstanbul Arel Üniversitesi , Finans ve Bankacılık Bölümü, aylinerdogdu@arel.edu.tr

Küresel Çevresel Görünüm: Çin'in Rüzgar ve Güneş Enerjisi Kapasitesi Termik Enerjiyi Aştı

Çin'in rüzgar ve güneş enerjisi üretim kapasitesi Mart ayı sonu itibarıyla 1.482 gigawatt'a ulaşarak tarihinde ilk kez fosil yakıt bazlı termik enerji [kapasitesini aştı](#). Çin, halen karbon yoğun kömür yakıtlı yeni enerjiyi devreye sokan az sayıda ülkeden biri olmasına rağmen, son yıllarda rekor seviyelere ulaşan yeni kurulumlarla hızlı bir yenilenebilir enerji genişleme programı başlattı.

Rüzgar ve güneş enerjisi kapasitesini 2030 yılına kadar 1.200 gigawatt'a çıkarma hedefi koyan Çin geçen yıl bu hedefine ulaştı. Ancak enerji konusunda yenilenebilir kapasitenin payı yükselirken, elektrik üretimindeki payı buna uygun olarak artmadı ve şebeke firmaları hala fosil yakıt santralleri tarafından sağlanan elektriğe [öncelik veriyor](#). Çin kömüre olan bağımlılığını azaltma sözü vermiş olmasına rağmen, ülke 2024 yılında 99,5 gigawatt'lık bir kömürlü termik santral kapasitesi daha inşa etmeye başladı. Yeni kömürlü termik santral projelerinin yenilenebilir enerjiler için "temel yük" desteği sağlayacağı [belirtiliyor](#). Çin, ABD ile birlikte dünyanın en büyük karbondioksit yayıcısı ve dünyanın en büyük kömürlü termik santral filosuna sahip. Buna karşın Çin, 2026-2030 döneminde kömür tüketimini azaltma sözü verdi ve CO2 emisyonlarını on yılın sonundan önce zirveye çıkarmayı hedefliyor.¹

Küresel Teknolojik Görünüm: IBM'den Kuantum Hamlesi

Dünyanın en büyük bilişim teknolojisi şirketlerinden biri olan IBM, Trump yönetiminin yerel üretim hamlesine destek vermek için önümüzdeki beş yıl içinde kuantum bilgisayar üretim tesisleri de dahil olmak üzere ABD'ye 150 milyar dolar yatırım yapacağını açıkladı. Şirketin yaptığı duyuru, her ikisi de önümüzdeki dört yıl içinde ülkede yaklaşık 500 milyar dolar harcayacaklarını söyleyen Nvidia ve Apple gibi teknoloji devlerinin benzer [taahhütlerini içeriyor](#). Aynı zamanda önemli bir devlet yüklenicisi olan IBM, geleneksel bilgisayarlardan binlerce kat daha güçlü performans sunmayı vaat eden dünyanın en büyük kuantum hesaplama sistemleri filosundan birini işletiyor.

Google tarafından Aralık ayında duyurulan yeni nesil çipler de dahil olmak üzere kuantum bilişim alanındaki son atılımlar sektöre olan ilgiyi artırdı, ancak yöneticiler teknolojinin ne zaman gerçek dünya uygulamalarına sahip olacağı konusunda [bölünmüş durumda](#). Google ticari uygulamaları beş yıl içinde piyasaya sürmeyi hedeflerken, Nvidia'nın CEO'su Jensen Huang pratik kullanımlar için 20 yıllık bir süre öngörüyor. IBM geçen hafta, Trump yönetiminin maliyet düşürme çabaları kapsamında 15 devlet sözleşmesinin rafa kaldırıldığını açıkladı ve bu durum Haziran çeyreğine ilişkin iyimser gelir tahminini gölgede bırakarak hisselerinin düşmesine [neden oldu](#).¹

Küresel Toplumsal Cinsiyet Görünümü: Uzay Turizmi ve Kadının Gücü Teması

14 Nisan'da Jeff Bezos'un nişanlısı Lauren Sanchez, gazeteci Gayle King, eski NASA roket bilimcisi Aisha Bowe, bilim insanı Amanda Nguyen, film yapımcısı Kerianne Flynn ve şarkıcı Katy Perry'den oluşan altı kişilik kadın mürettebat grubu 11 dakikalık uzay uçuşu gerçekleştirdi. Milyarder Jeff Bezos tarafından kurulan uzay şirketi Blue Origin'in roketiyle uzaya giden grup, 60 yılı aşkın süredir tamamı kadınlardan oluşan ilk uzay uçuşunu başarıyla [tamamladı](#).

Söz konusu uçuş, Bezos'un uzay turizmi için geliştirdiği New Shepard fırlatma aracı için yüksek profilli bir başarı oldu. Katy Perry Dünya'ya indikten sonra "kendimi sevgiye çok daha bağlı hissediyorum" ifadelerini kullandı. Fırlatma rampasında hazır bulunan ünlüler arasında Oprah Winfrey ile şov dünyasının tanınmış isimleri Kris Jenner ve Khloe Kardashian da [vardı](#). Bu, uzaydaki ilk kadın olan Sovyet kozmonot Valentina Tereshkova'nın 1963'te yaklaşık üç gün süren tek başına uçuşundan bu yana tamamı kadınlardan oluşan ilk uzay uçuşu oldu ve bu yolculuk "kadının gücü" arka planı ile senkronize edildi.

Blue Origin şirketi roketlerindeki koltukların ortalama maliyetini açıklamıyor. Şirket web sitesinde, potansiyel yolcuların "sipariş sürecini" başlatmak için iade edilebilir depozito olarak 150.000 dolar ödemeleri gerektiğini söylüyor. Şirket 2021 yılında New Shepard uzay aracında bir koltuk için verilen en yüksek teklifin 28 milyon dolar olduğunu açıkladı. Aynı yıl, "Star Trek" oyuncusu William Shatner Blue Origin'in konuğu olarak ücretsiz uçmuştu. Tamamen kadınlardan oluşan mürettebat temasına rağmen söz konusu uçuşun feminist ilerlemenin bir anını temsil etmediğini, Blue Origin şirketinin uzay turizmi işinin merkezinde yer alan; zengin, güçlü ve iyi bağlantıları olan kişilerin uzaya gitmesi için rafine bir yol olduğunu ifade edebiliriz. Yoksa Valentina Tereshkova'ya haksızlık etmiş oluruz.¹

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ ULUSLARARASI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (AREL USAM)

İLETİŞİM:

Genel Yayın Yönetmeni/Sorumlu Müdür : Prof. Dr. Oktay BİNGÖL, Müdür, oktaybingol@arel.edu.tr, 0850 850 27 35-1622

Sorumlu Müdür Yardımcısı : Dr. Öğr. Üyesi Selma ŞEKERCİOĞLU BOZACIOĞLU, Müdür Yrd. selmasekercioglu@arel.edu.tr, 0850 850 27 35– 1623

Editör : Dr. Yunus KARAAĞAÇ, Stratejik Araştırmalar Uzmanı, yunuskaraagac@arel.edu.tr 0850 850 27 35-1647

Tasarım : Sinem KARATAŞ ARI, İdari İşler Uzmanı, sinemkaratas@arel.edu.tr, 0850 850 27 35-1648

ADRES:

Türkoba Mahallesi Erguvan Sokak No:26 / K 34537 Tepekent – Büyükçekmece

İstanbul-Türkiye

arelusam@arel.edu.tr

arelusam01@gmail.com